

Troya Masalı • Azra Erhat

Köprü Kitaplar • Anlatı • 96 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6, 7, 8
MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ • BİREY ve TOPLUM • ZAMAN ve MEKÂN
destanlar • savaş • mitoloji • tanrılar-tanrıçalar • Anadolu uygarlıkları • tutkular • aile •
Antik Çağ • efsaneler • Çanakkale • Troya Atı

Eski Anadolu uygarlıklarının izini süren “mavi yolculuk”ları başlatanlardan, arkeolog, filolog ve düşünür **Azra Erhat**, Çanakkale yakınlarındaki Troya hakkındaki söylenceleri yalın bir dille aktarıyor. Ülkemizi tanıma, kültür miraslarımızı koruma bilincinin gelişmesine yardımcı olacak bir kaynak. İlk kez 1981’de yayımlanan anlatı, 2000 yılında kaybettiğimiz usta karikatürcümüz Ferruh Doğan’ın özgün desenleriyle bezeli. Farklı okuma deneyimleri sunarak gençleri edebiyatla buluşturmayı amaçlayan, editörlüğünü **Semih Gümüş**’ün üstlendiği ve **Müren Beykan**’ın yayına hazırladığı, 2010 Memet Fuat Yayıncılık Ödülü ile taçlanan **Köprü Kitaplar** koleksiyonunun 6. kitabı, her yaşta okuyucu için.

Ünlü Anadolu tarihçi ve ozan Homeros’un *İlyada* destanında 10 yıl sürdüğü anlatılan Troya Savaşı filmlere konu olmuş, hakkında pek çok kitap yazılmıştır. Erhat’ın çocuklara Anadolu destanlarını sevdirmeye çabasının ürünü olan kitabın girişinde, Çanakkale Boğazı’nın söylenceleri ve Troya’nın bulunuşu; sonrasında, ünlü Paris ve Helene söylencesiyle başlayan destan bölümü yer alıyor.

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Yazar, kitabın başında Anadolu topraklarını hangi sözcüklerle tanımlıyor? Boğazlar’ın iki yakası için neye dayanarak “hareket-bereket” bağlantısı kuruyor?
- 2- Yazar, Çanakkale Boğazı’nın adını nasıl bir efsaneye bağlıyor? “Çanakkale’nin toprakları kanla yağrulmuştur,” sözünün kanıtları neler?
- 3- Yazarın Çanakkale Boğazı’nda olduğunu söylediği Kız Kulesi’nin efsanesi ne? Bu efsanenin İstanbul’daki Kız Kulesi için anlatılanlarla benzerliği var mı? Denizin ortasında inşa edilen kuleler sizce neden daha çok sevda hikâyeleriyle ilişkilendiriliyor?
- 4- Yazar, Homeros için neler anlatıyor; Aşık Veysel ile arasında nasıl paralellikler kuruyor? *İlyada* destanı için şiirsel bir tarih kitabı denilebilir mi? Açıklayın.
- 5- Heinrich Schliemann kim; nasıl bir kişilik? Anadolu’da kazı yapma fikrine nasıl kapılmış? Schliemann’ın Türkiye açısından olumlu-olumsuz yönleri neler?
- 6- Paris, sizce Antik Çağ’a yön veren kahramanlardan biri mi yoksa yalnızca baştanrı Zeus tarafından kullanılan bir piyon mu? Yazarın verdiği bilgileri düşünerek açıklayın.
- 7- Eve döndüğünde karısını bulamayan Menelaos onu geri almak için nasıl bir strateji kurdu; kimlerden yardım aldı? Akhalar’ın 10 yıl boyunca Troya ile savaşmasının gerçek nedeni ne olabilir? Savaşın iki ordunun öne çıkan kahramanları kimler; üstünlükleri ve sürece etkileri ne?
- 8- Orduların kurulmasından itibaren Troya Savaşı süresince ne tür uğursuzluklar ve komutanlar arasında ne tür kavgalar yaşanıyor? Akhalar’ın 10 yıl savaşa hazırlanıp 10 yıl da savaştıkları düşünülürse bu zaman dilimi sizce dönem insanının yaşamında ne anlam ifade ediyor?
- 9- Homeros, *İlyada* destanında savaşın hangi dönemini anlatıyor? Onun anlattıklarından savaşın nasıl ve hangi kurullarla yapıldığını öğreniyoruz?
- 10- Patroklos savaşın gidişini neden ve nasıl değiştiriyor? Tutkusu yüzünden başlayan ölüm oyununda Paris neden sorumluluk almıyor?
- 11- Doğrudan taraf olmadıkları halde Hektor ve Akhilleus’un savaşın kaderini belirlemesi ve bedel ödemesi neyle açıklanır? Hektor, savaşta ölürse ailesinin de kentlin de korumasız kalacağını bildiği halde neden surlara çekilmiyor da yarı tanrı olan Akhilleus’la düelloyu kabul ediyor?

- 12- Hektor öldürüldüğü halde Akhalar'ın Troya'yı alamamaları neye bağlıyor? Odysseus'un Tahta At'ına kanan Troyalılar'ın aptal oldukları söylenebilir mi?
- 13- Kitapta serüvenlerini okuduğunuz tanrılar ve tanrıçalar hakkında neler düşünüyorsunuz? Nasıl yaşıyorlar, ölümlüleriyle aralarında ne gibi benzerlik ve farklılıklar var? Troya Savaşı'nı izleme ve yönlendirme biçimi günümüz teknolojisindeki neye benzetilebilir?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Araştırma:** Kitapta anlatılanları değerlendirerek, önce tarih boyunca Çanakkale ve İstanbul boğazları ne zaman ve hangi nedenlerle geçilmeye çalışılmış; sonuçları neler olmuş; bugün her iki boğazda bir yakadan diğerine geçmek üzere ne tür törenler düzenleniyor, araştırın. Sonra da boğazlar neden stratejik öneme sahip, bu coğrafyaya sahip olmamızın olumlu ve olumsuz yanları neler, bunları araştırın. Her iki aşamanın sonuçlarını ayrı ayrı özetleyerek sınıfça paylaşın.
- **Sergi:** Herkes, Azra Erhat'ın anlattığı efsanelerden ve mitolojik öykülerden istediği birinin resmini yapsın. Resimler "Troya Masalı Sergisi"ne yerleştirilsin.
- **Yarışma:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsınlar. Her grup diğerlerine sormak üzere, kitapla ilgili yanıtlarıyla birlikte 3 soru hazırlasın. Her turda bir soru olmak üzere gruplar sırayla birbirlerine hazırladıkları sorularını sorsun. İki soruya yanlış yanıt veren grup (iki tur sonunda) elensin. Üç turun sonunda kalan grup üyelerine "Troya Masalı Uzmanı" madalyaları verilsin. Gruplar madalyalarıyla fotoğraf çektirsin.
- **Karikatür:** Herkes kitapta geçen tanrı ve tanrıçalardan istediklerinin karikatürünü yapsın, ama ismini söylemesin. Karikatürler tamamlandıktan sonra öğrenciler her birinin hangi tanrı ya da tanrıça olduğunu, çizimin unsurlarına bakarak tahmin etsin.
- **Maket:** Kâğıt, karton, tahta, boya, ip, kumaş vb malzemeler kullanarak sınıfça Troya Atı'nın büyükçe bir maketini yapın. Maketi de resimlerle birlikte "Troya Masalı Sergisi"ne yerleştirin.
- **Gösteri:** Öğrenciler 3 ya da 4 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup, Troya kentinin ve Troya Savaşı'nın uğursuzluğuna yorulan bir mitolojik efsaneyi, savaşın bir sahnesini ya da kahramanlardan birinin hikâyesini destansı bir anlatımla yazsın. Bu çalışmada anlatımın Herodotos'un kine benzer bir üslupta yazmaya özen gösterilmeli. Bu yeni" destan simülasyonunda yaratılanlar yıl sonu etkinliğinde sergilenebilir.
- **Sunum:** Öğrenciler 4 gruba ayrılınsın; her grup kitapta sözü edilen Homeros'un *İlyada* ve *Odysseia*, Vergilius'un *Aeneis*, Montaigne'in *Denemeler* adlı yapıtlarından birini inceleyerek kısa bir sunum hazırlasın. Görsellerle zenginleştirilecek sunumlar birbirini tamamlayacak bir sırayla sınıfta aktarılsın.
- **Gezi:** Çanakkale Boğazı'nı ve antik Troya kentini görmüş olanların izlenimlerinin ve önerilerinin paylaşıldığı, internette fotoğraflarla desteklenen bir gezi anıları seansı gerçekleştirin. Görmeyenler için bilgilendirici ve özendirici olsun. Kitapta anlatılan yer ve mekânların günümüzde nasıl görüldüğü ortaya çıksın.